

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

Ministerul de Administrație și Internelor
Programa Operațională "Reformarea
Capacității Administrative"

Anexa 3

Plan de reducere a impactului efectelor crizei economice asupra comunității

ANEXA 3

Anexa 3

Plan de reducere a impactului efectelor crizei economice asupra comunității

Sfârșitul anului 2008 aduce și în România criza economică și financiară globală, considerată ca fiind criza cu cea mai mare intensitate de la cea care a avut loc în timpul mării depresiuni economice din anii 1929 – 1933.

Urmărind evoluția înregistrată la nivel comunitar și național, primele manifestări ale crizei au avut loc pe zona financiară, făcându-se simțită lipsa de lichidități în sectorul bancar. Astfel, firme din diverse domenii de activitate au început să se confrunte fie cu suspendarea liniilor de credit, fie cu imposibilitatea deschiderii de noi linii care să le finanțeze atât ciclurile de producție cât și dezvoltarea investițiilor.

Autoritățile publice locale se confruntau cu dificultăți de ordin financiar din cauza diminuării alocărilor de la bugetul de stat, cât și a veniturilor bugetare obținute din colectarea taxelor și impozitelor locale. În plus, și administrația publică locală se confruntă în această perioadă cu dificultăți în accesarea creditelor bancare, întrucât micșorarea / lipsa de lichidități în sectorul bancar a determinat și o creștere a constrângerilor aferente procesul de creditare (dobânzi și comisioane de risc ridicate).

Întrucât efectele crizei s-au manifestat în statele dezvoltate din Uniunea Europeană, cu circa 3 - 4 luni în avans față de debutul acesteia în România, a avut loc și o contracție a importurilor acestor state, determinând pentru piața autohtonă o reducere drastică a veniturilor obținute din exporturile de bunuri și servicii.

Adăugând la aceste prime efecte ale crizei și pe cele derivate, precum prăbușirea pieții imobiliare și contracția cererii agregate, rezultă un tablou sugestiv care reflectă existența premizelor care au condus la intrarea în starea de recesiune economică.

Principala prioritate trebuie să fie protejarea cetățenilor de efectele negative ale crizei financiare. Protejarea ocupării și promovarea antreprenoriatului presupune implementarea politicilor de incluziune activă și a politicilor de flexicuritate concentrate pe reinstruire, actualizarea cunoștințelor.

Simplificarea criteriilor pentru Fondul Social European a adus un avans de 1,8 miliarde euro destinat lansării schemelor active (persoane cu abilități reduse, consiliere, reinstruire intensivă, cursuri de ucenicie, granturi pentru înființarea de start-up-uri), refocalizarea programelor pe grupurile vulnerabile (cofinanțare comunitară de 100%), adaptarea abilităților la cerințele ocupațiilor viitoare.

Regulile comunitare privind ajutorul de stat ținteau o gamă largă de posibilități pentru furnizarea de ajutor financiar companiilor, regiunilor, salariaților/șomerilor și stimularea cererii. S-au vizat obiectivele comunitare, precum cercetarea, dezvoltarea, inovarea, sectorul ICT, transporturile și eficiența energetică. S-a avut în vedere și realizarea unui cadru comunitar comun prin care să se reducă birocrăția aferentă înființării unui start - up - stabilirea la nivel comunitar a unui plafon maximal de 3 zile în condiții de costuri zero.

Anexa 3

Plan de reducere a impactului efectelor crizei economice asupra comunității

Autorităților publice locale li s-a recomandat să achite facturile către IMM-uri pentru serviciile și bunurile livrate în maxim o lună de zile, tocmai pentru ca acestea să dețină lichiditățile necesare și să accepte și instrumente de tip e-factura.

O atenție deosebită s-a adresat sprijinirii finanțării proiectelor care vizează eficiența energetică (locuințe, iluminat, sisteme de încălzire sau de răcire). Totodată, au fost vizate investițiile în infrastructură, în special alternative de transport cu impact redus asupra mediului, rutele ICT rapide, interconectări energetice. În acest sens s-a avut în vedere o revizuire a cadrului financiar, astfel încât să se poată mobiliza o sumă adițională de 5 miliarde de euro pentru proiecte transeuropene pentru interconexiuni energetice și rețea de banda largă.

Criza financiară, prin diminuarea resurselor financiare atât publice, cât și private a condus la reduceri masive de fonduri destinate investițiilor în educație, cercetare și dezvoltare. Acest fapt ar putea avea un impact major pe termen mediu și lung asupra creșterii și ocupării în Uniunea Europeană.

Criza economică și financiară a început să se manifeste în România, din luna noiembrie a anului 2008 pe următoarele canale (internaționale):

A. Comerț - contracția piețelor de desfacere externă și, în special a pieții comunitare, datorită reducerii consumului public și privat.

B. Finanțarea externă – contracția creditării externe datorită:
 - reticenței creditorilor externi de a furniza lichidități, în condițiile unui mediu economic și financiar global instabil;
 - competiției acerbe pe resurse, între guverne și sectorul privat.

C. Înrautățirea percepției la risc a investitorilor străini, față de România și celelalte țări emergente din Europa Centrală și de Est, din afara zonei euro față de evoluția economică viitoare.

Criza financiară curentă a afectat de asemenea și bugetele locale. Sistemul existent de formare a bugetului local a creat o dependență sporită a autorităților locale de transferurile de la bugetul de stat. Contrar obiectivului asumat de guvern de asigurare a descentralizării fiscale, dependența financiară a bugetelor locale a crescut în ultimii ani.

Multe decizii cu privire la cheltuieli care ar putea contribui la economisirea resurselor financiare, trebuie să fie coordonate cu administrația centrală, iar acest proces de obicei durează mult (de exemplu, comasarea temporară a unei școli cu o grădiniță).

Acest lucru a limitat considerabil posibilitățile autorităților locale de a reacționa la criză, în special în condițiile unei campanii electorale prelungite și a impasului politic generalizat.

Anexa 3**Plan de reducere a impactului efectelor crizei economice asupra comunității**

Reacția guvernului la criză a fost întârziată și fragmentată în cel mai bun caz. Indicația privind reducerea cheltuielilor bugetelor locale nu a fost coordonată cu alte autorități publice centrale, care puteau să adopte politici care pot influența eficiența și eficacitatea cheltuielilor la nivel local. Mai mult decât atât, această indicație nu este legală pentru că ea trebuia să fie adoptată de Parlament pentru a avea forță juridică. Din acest motiv, Ministerul Finanțelor a decis acumularea arieratelor la transferurile la bugetele locale (dar și arieratele sunt la fel de ilegale).

Colectarea veniturilor proprii la bugetele locale a fost în mare parte satisfăcătoare în primul semestru al anului, dar aceasta va scădea dramatic în următoarele luni ca urmare a reducerii numărului de angajați și salariilor din sectorul privat. Având în vedere că reducerea transferurilor nu a fost aprobată oficial, guvernul a acumulat arierate la transferurile la bugetele locale. Reducerea transferurilor nu este aplicată uniform la toate bugetele locale. În cazul bugetelor cu o pondere mai mare a veniturilor locale, impactul este mai mic. De asemenea, bugetele cu sold pozitiv la începutul anului dispun de mai multe resurse pentru a face față reducerii cheltuielilor

Reacția autorităților locale la reducerea cheltuielilor se limitează la reducerea unor cheltuieli mici pentru proiecte de investiții și a cheltuielilor logistice (de călătorie, de transport). Pentru a face față reducerii necesare, păstrând în același timp cheltuielile salariale, autoritățile locale vor trebui să reducă cu 50-60% plățile pentru serviciile comunale. Acestea includ plățile pentru încălzire și energie electrică pentru instituțiile publice, plățile pentru alimentația copiilor în grădinițe și școli etc. Deoarece nu este posibil a elimina complet aceste plăți, autoritățile locale cred că ele vor începe să acumuleze și arierate la salarii până la sfârșitul acestui an

Criza financiară curentă este de natură să înrăutățească și mai mult percepțiile tradiționale negative ale populației cu privire la situația din comunitățile lor. Oamenii percep înrăutățirea situației în majoritatea aspectelor vieții la nivel de comunitate în ultimele 6 luni. Cele mai negative sunt percepțiile privind parametrii economici: evoluția șomajului, nivelul prețurilor, salariilor și situația economică generală (funcționarea companiilor, magazinelor etc.), aceste percepții negative fiind proprii pentru aproximativ 60% din persoanele intervievate. Schimbările în serviciile publice ale comunității – cum ar fi iluminarea străzilor, gestionarea deșeurilor, serviciile de sănătate – au fost percepute la un nivel moderat negativ, între 30% și 60% din toți respondenții. Există unele semne îngrijorătoare de agravare a situației sociale, după cum arată percepțiile destul de negative în ceea ce privește evoluția tensiunilor sociale, a nivelului de alcoolism, a nivelului de criminalitate și a violenței în familie.

Există câteva diferențe de percepție a crizei în diferite localități, populația urbană fiind mai mult preocupată de incertitudinea cu privire la viitorul apropiat, iar populația rurală fiind preponderent îngrijorată de sărăcia de lungă durată. Acest fapt demonstrează că persoanele cu venituri mici și oportunități relativ limitate de participare la viața economică, care locuiesc preponderent în mediul rural, au devenit preocupate de problemele mult mai extreme (cum ar fi sărăcia). Aceasta se explică prin faptul că situația financiară a gospodăriilor rurale depinde în mare măsură de condițiile climatice, care pot multiplica în mod semnificativ repercusiunile crizei financiare asupra populației rurale.

Anexa 3**Plan de reducere a impactului efectelor crizei economice asupra comunității**

În România, la nivelul administrațiilor publice locale, criza a adus și reducerea salariilor și anularea sporurilor existente. Problema cu care s-au confruntat administrațiile locale și înainte de criză, dar mai ales după instalarea ei este lipsa de specialiști care pot avea o contribuție cu totul deosebită în derularea și dezvoltarea activității administrației locale.

Obiective pe termen scurt:▶ **Susținerea investițiilor publice – dezvoltarea infrastructurii**

Criza economică care a marcat viața economică mondială și-a făcut simțită prezența și la nivelul comunei Cazasu. Au fost remarcate o serie de efecte ale acestei crize manifestate prin: creșterea șomajului, creșterea numărului firmelor care își reduc activitate sau chiar sistează activitate, scăderea ratei de profitabilitate.

Administrația publică prin investițiile pe care le demarează poate stimula încrederea investitorilor în potențialul local de dezvoltare. Susținând investițiile publice locale se dezvoltă și mediul de afaceri.

Accesarea fondurilor nerambursabile reprezintă o modalitate de a face față mai ușor crizei economice

▶ **Sprijinirea IMM-urilor**

- Reducerea temporară a unor taxe locale
- Susținerea mediului de afaceri local, mai ales prin asigurarea plății datoriilor către agenții economici
- Facilitarea dezvoltării unor noi investiții pe teritoriul comunei
- Eliberarea avizelor cerute în timpul cel mai scurt

▶ **Reducerea cheltuielilor bugetare**

- reducerea sau regândirea cheltuielilor administrative și de funcționare
- reducerea cheltuielilor cu telefoanele și utilitățile
- reducerea cheltuielilor de protocol
- reducerea cheltuielilor cu carburanți și a altor consumabile
- renegocierea cu băncile a liniilor de credit existente
- reeșalonarea plății ratelor de leasing
- reeșalonarea plății ratelor la credite